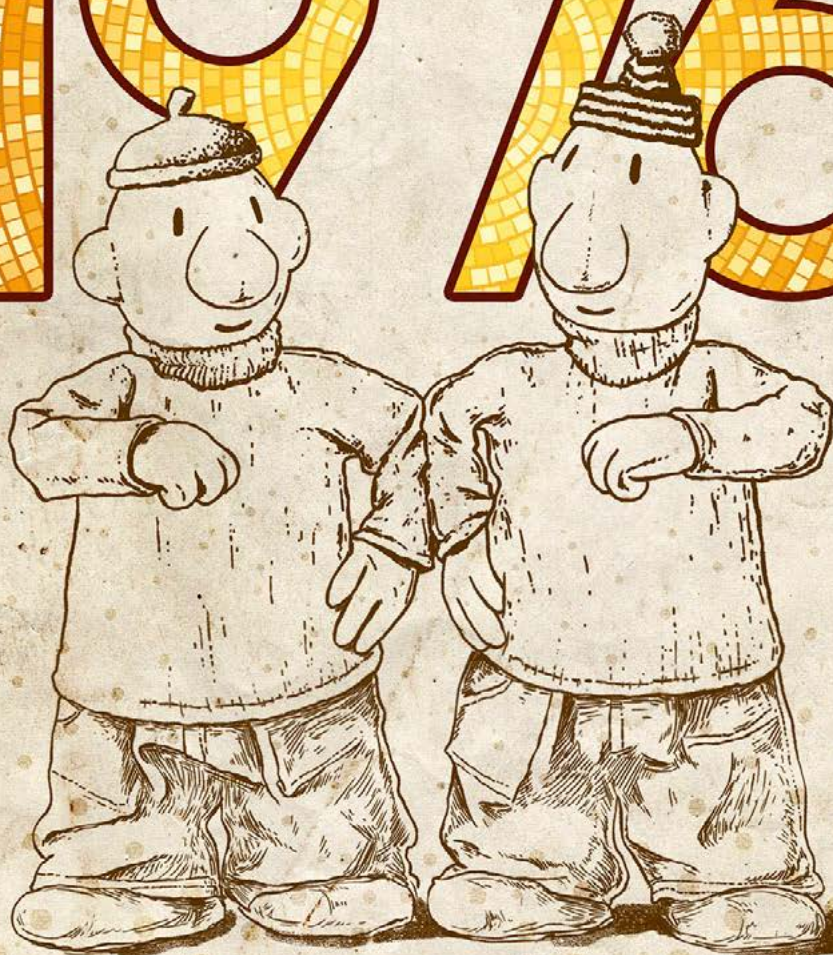

MÔJ ROK

1976

Môj rok 1976

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.knihynastole.cz
www.albatrosmedia.sk

Anna Ölvecká, Alena Breuerová

Môj rok 1976 – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

MÔJ ROK 1976

Anna Ölvecká, Alena Breuerová

Vydalo nakladateľstvo **nastole** v Brne v roku 2026
v spoločnosti Albatros Media a. s. so sídlom 5. května 22, Praha 4.
Číslo publikácie 46 651.

Preklad: *Ol'ga Vašková*
Zodpovedná redaktorka: *Silvia Vnenková*
Jazyková korektúra: *Silvia Vnenková*
Grafický dizajn: *Ema Pavlovská*
Obálka: *Pavel Ševčík*
Sadzba: *Martina Mojzesová*
Ilustrácia na obálke: *Matěj Pospíšil*
Výtvarný redaktor: *Kristina Synek*
Technický redaktor: *Jiří Matoušek*
Produkcia: *Silvia Vnenková*
Tlač: *GRASPO CZ, a. s.*

© Alena Breuerová, Anna Ölvecká 2026
Illustration © Matěj Pospíšil, 2026
© Shutterstock, 2026, Ksenia Lokko, Khalid Mahamood,
v_kulieva, Manuel Esteban

1. vydání
ISBN v tlačenej verzii 978-80-7448-599-2
ISBN e-knihy 978-80-7448-610-4 (1. zverejnenie, 2026) (ePDF)

Vyťažovanie textu alebo dát z tejto publikácie v zmysle čl. 4
smernice 2019/790/EU je zakázané.

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú odporúčanú
spotrebiteľskú cenu.

Nakladateľovi sa napriek všetkému úsiliu nepodarilo nájsť autorov
niektorých fotografií ani ich prípadných dedičov. Ak existujú,
nech láskovo kontaktujú nakladateľa.

nastole

OBSAH

Na úvod	4	Jedlo	120
Kultúra	22	Zdravie	125
Film	24	Móda	130
Divadlo	49	Architektúra	146
Hudba	58	Doprava	157
Literatúra	75	Šport	176
Výtvarné umenie	86	Krimi	192
Médiá	95		
Každodenná realita	102	Kalendárium 1976	208
Humor	116	Zdroje	254

NA ÚVOD

V Československu vyzerá rok 1976 na prvý pohľad nenápadne. Je pokoj. Ale zdanie klame. Kaviarne a hostince sú plné aj cez deň, hoci všetci chodia do práce. Mladí ľudia chodia na diskotéky a počúvajú hudbu beatových skupín, ktorú československý rozhlas nevysiela. V lete sa jazdí k moru, v zime do hôr a cez víkendy sa vylepšujú chaty a chalupy. Mzdy nestoja za veľa. A rozdiely v platoch nie sú veľké. Československá spoločnosť je navonok jednoliata. Na ulici sa nepozná, kto je kto, ani podľa auta nie. Politická a ekonomická situácia sa stabilizovala. Radový občan, ktorý sa nemieni nijako angažovať, nemusí trpieť. Volebná účasť je takmer stopercentná. Väčšina ľudí si našla svoj priestor a spôsob, ako v systéme pohodlne existovať. Ľudia pochopili, že je to na dlhý čas. Odporuje to možno zdravému rozumu, ale režim sa nerúti. Predstava, že to takto bude už stále, je pre niekoho upokojujúca, pre iného šialená.

Vedenie štátu pochopilo, čo je treba robiť. Zvyšujú sa dôchodky, mladí ľudia bez problémov dostávajú novomanželské pôžičky. V Mladej Boleslavi schádza z pásu nový typ škodovky, pokračuje stavba diaľnic a metra. Len s kultúrou to akosi nevychádza. Štát zisťuje, že si „kúpil“ filmárov, ale na ich filmy nikto nechodí. Divadlá bývajú prázdne a niektorým televíznym snímkam sa ľudia smejú, hoci by sa nemali. Tak aspoň tie seriály. Čert aby vzal toho Formana aj s jeho Oscarom. Začína sa obdobie ústupkov. Na domácej scéne sa objavujú náznaky ústretovosti voči tým, ktorí boli perzekvovaní po roku 1968. Na medzinárodnej úrovni sa hovorí o uvoľňovaní napätia a znižovaní vojenských rozpočtov. Preteky v zbrojení sú plytvaním produktívnymi silami, na tom sa zdráhavo zhoduje východ aj západ. Ešte to chvíľu potrvá.

V Československu sa v roku 1976 narodí 289 050 detí. Ešte na základnej škole sa dočkajú toho, že sa súdružka učiteľka začne oslovovať pani učiteľka. A život v Československu 70. rokov bude pre ne nakoniec rovnako nepochopiteľný, ako bol vtedy pre návštevníkov zo zahraničia. Táto kniha je písaná predovšetkým pre nich.

Stránka pre teba

PF 1976

ROK 1976 PODĽA INÝCH KALENDÁROV

Gregoriánsky kalendár	1976 (MCMLXXVI)
Arménsky kalendár	1425
Asýrsky kalendár	6726
Barmský kalendár	1338
Bengálsky kalendár	1382
Berberský kalendár	2926
Budhistický kalendár	2520
Byzantský kalendár	7484 – 7485
Čínsky kalendár	4673 – 4674 Drevený Zajac/ Ohnivý Drak
Etiópsky kalendár	1968 – 1969
Hebrejský kalendár	5736 – 5737
Iránsky kalendár	1354 – 1355
Islamský kalendár	1395 – 1397
Japonský kalendár	51. rok éry Šōwa
Jávsky kalendár	1907 – 1908
Koptský kalendár	1692 – 1693
Kórejský kalendár	4309
Thajský solárny kalendár	2519

ČÍSLA, TABUĽKY A ŠTATISTIKY

CENY POTRAVÍN, TOVAROV A SLUŽIEB (V KČS)

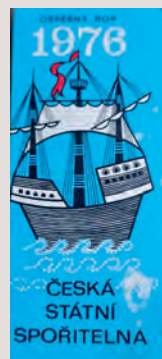
Chlieb, 1 kg	2,60	Pánska košeľa bavlnená,	
Pečivo (rožky, žemle), 1 kg	5,60	dlhé rukávy	80,-
Múka hrubá pšeničná, 1 kg	3,80	polyesterová	123,-
Ryža, 1 kg	5,-	Kabát bežný	350,- až 500,-
Zemiaky, 1 kg	1,60	Pánske poltopánky	235,-
Hovädzie zadné bez kosti, 1 kg	29,-	Dámska obuv	253,-
Bôčik, 1 kg	20,-	Klobúk pánsky	109,-
Kurča, 1 kg	26,50	Oblek pánsky vlnený	1 312,-
Šunka, 1 kg	70,-	tesilový	855,-
Trvanlivá saláma, 1 kg	50,-	Kabát dámsky vlnený	350,- až 600,-
Syr eidam 30 % tuku, 1 kg	19,-	Šaty dámske (umelý hodváb)	150,-
Vajcia letné/zimné, 1 ks	1,-/1,30	Pančuchy	9,80
Cukor kockový, 1 kg	8,-	Pánske bavlnené ponožky	6,65
Masť, 1 kg	15,-	Čistiareň: pánsky oblek	13,-
Mlieko 2%, 1 l	1,80	Dámske šaty	9,20
Smotana 0,25 l	5,70	Pranie – obliečka na perinu	2,30
Maslo, 1 kg	40,-	Cestovné – električka	1,-
Káva, 1 kg	160,-	Známka na list	0,60
Čaj, 1 kg	170,-	Telefón, miestny hovor	0,30
Čokoláda, 1 kg	90,-	Poplatok TV/mesiac	25,-
Pivo 10°, 0,5 l	1,70	rozhlas	10,-
Rum 40%, 1 l	65,-	Strihanie vlasov	5,-
Víno prírodné biele, 1 l	17,-	Trvalá	33,-
Cigarety (Detva/Memfis, kus)	0,20/0,40	Kino	4,-/6,-
Mydlo jadrové, 1 kg	8,40	Hotel B, izba bez kúpeľne	62,-
Mydlo toaletné, 1 kg	25,-	El. chladnička 60 l	1 770,-

El. práčka so žmýkačkou	2 450,-
Vysávač	770,-
Rozhlasový prijímač	1 360,-
Televízny prijímač	4 200,-
Bicykel	820,-
Auto Škoda	45 600,-
Noviny, predplatné na mesiac	12,70
Benzín normál, 1 l	4,-
Špeciál, 1 l	4,30
Elektrina, 1 kWh	0,70
Plyn, 1 m ³	0,50
Rýchlik, 300 km	58,80
Uhlie čierne, 1 m kubický	27,40

EXPORT

96 772 osobných áut
 272 000 motocyklov
 325 000 bicyklov
 3 370 tisíc ton uhlia
 6 502 tisíc ton chmeľu
 185 miliónov l piva
 28 657 000 párov topánok

**Priemerná mesačná mzda v socialistickom sektore (bez JRD) je 2 369 Kčs.
 V poľnohospodárstve je 2 278 Kčs.**

Priemerný starobný dôchodok zamestnancov: 1 081 Kčs (vdovský 589 Kčs).

SPOTREBA NA 1 OBYVATEĽA ZA ROK

Priemerná denná kalorická spotreba 12 938 kJ.

81 kg mäsa (hovädzie 26,4 kg, teľacie 1 kg, bravčové 40 kg, hydinové 10,5 kg)	3,3 kg čokolády
213,6 l mlieka a mliečnych výrobkov	96,5 kg zemiakov
7,7 kg masla	46,1 kg ovocia
294 vajec	71,2 kg zeleniny
62,2 kg chleba	1,17 kg kávy / 0,09 kg čaju
5,1 kg ryže	139,7 l piva/ 16,5 l vína
38,1 kg cukru	7,2 l liehovín 40%
	99,1 l nealkoholických nápojov

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

ČSSR má k 31. decembru 1976 celkom 14 973 723 obyvateľov.

Počet sobášov	139 094 (9,3 na 1000 obyvateľov)
Počet rozvodov	31 561 (2,12 na 1000 obyvateľov)
Počet narodených detí	289 050 (99,5 % v pôrodniciach)
Počet úmrtí	170 652 (najčastejšie na choroby obehovej sústavy)
Prirodzený prírastok	116 540
Do zahraničia sa vysťahovalo 3 449 ľudí, prisťahovalo sa 3 464.	

Bývanie

Dokončených je 132 451 nových bytov, z toho 39 589 v rodinných domoch.

Vybavenosť domácností (na 1 00 obyvateľov)

Práčka a žmýkačka	380
Chladnička	276
Rozhlasový prijímač	584
Televízor	356
Osobný automobil	108
Motorka	97

Školský rok 1976 ČSSR

Počet jaslí	2 149 (89 938 miest, 10,6 % detí)
Počet materských škôl	9 554 (522 066 detí, tj 70 %)
Počet základných škôl	8 550
Gymnázia (SVV školy)	339 (137 062 študentů, 13 239 popri zamestnaní)
Stredné odborné školy	588
Vysoké školy	36
Počet študentov VŠ	168 310 (z toho 53 008 žien)
Počet učňov	331 240

Na 1 000 obyvateľov je v ČSSR 11 vysokoškolákov.

11 140 školských jedální, stravuje sa v nich 1 681 754 detí.

Kultúra v ČSSR

Divadlá	84 stálych scén
Dokončené filmy	1 926
z toho	
celovečerných	68
Kiná	3 315 štátnych
Knihy	6 805 titulov
Knížnice ľudové	10 939
Čitateľov	2 327 000
Tlač	1 060 titulov
z toho denníkov	30
Múzeá	253
Galérie	40

Zdravotníctvo

Nemocnice	229
počet lôžok	115 628
Psychiatrické liečebne	33
Lekárne	1 304
Počet lekárov	42 323
Na jedného lekára	354 obyvateľov

Cestovný ruch

Do zahraničia v tomto roku vycestuje 7 983 932 československých občanov (väčšinou do Maďarska, NDR a Poľska), 318 697 do „nesocialistických“ krajín. Zo zahraničia pricestuje do ČSSR 15 882 610 návštevníkov (vyše 6 miliónov z NDR, nasledujú Poliaci a Maďari).

NAJOBĽÚBENEJŠIE DIEVČENSKÉ MENÁ

Martina	1 850
Zuzana	1 820
Darina	1 760
Monika	1 700
Danka	1 654
Renáta	1 540
Iveta	1 380
Lenka	1 290
Silvia	1 050
Jarmila	940

NAJOBĽÚBENEJŠIE CHLAPČENSKÉ MENÁ

Peter	2 170
Martin	2 018
Roman	1 980
Miroslav	1 820
Róbert	1 800
Pavol	1 790
Juraj	1 700
Dušan	1 500
Branislav	1 100
Marián	980

NARODILI SA

U NÁS

Richard Zedník , hokejový útočník, dlhoročný hráč NHL	6. januára
Martina Moravcová , plavkyňa, dvojnásobná olympijská medailistka	16. januára
Peter Černák , futbalista a tréner	21. januára
Katarína „Katka“ Prokešová , slovenská reprezentantka v trampolínovej gymnastike, olympionička	1. februára
Anton Šoltis , futbalista a tréner	5. februára
Jana Kolesárová , herečka	15. februára
Adriana Kučerová , renomovaná slovenská operná sopranistka	24. februára
Petra Polnišová , herečka a stand-up komička	24. februára
Zuzana Belohorcová , moderátorka	24. februára
Viliam Karas , právnik a politik, bývalý minister spravodlivosti SR	2. apríla
Zuzana Plháková , politička, poslankyňa NR SR	14. apríla
Denisa Saková , politička, ministerka vnútra, ministerka hospodárstva, vicepremiérka	17. apríla

Petra Polnišová

Martina Moravcová

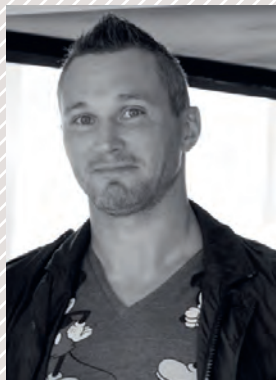
Jana Kolesárová

Eduard Heger

Eduard Heger , politik, bývalý predseda vlády SR	3. mája
Veronika Remišová , politička, poslankyňa, vicepremiérka, ministerka investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie	31. mája
Ľuboš Bartečko , hokejista	14. júla
Róbert Jakab , herec	23. júla
Danica Jurčová , herečka	5. augusta
Ľubomír Višňovský , hokejista	11. augusta
Róbert Švec , politik	21. augusta
Peter Šoška , vodný slalomár	21. októbra
Lucia Ďuriš Nicholsonová , politička a novinárka, poslankyňa Európskeho parlamentu	28. novembra
Pavol Sedlák , paravolejbalista, paralympionik	28. decembra
Michal Hvorecký , spisovateľ a publicista	29. decembra

Ľubomír Višňovský

Danica Jurčová

L. Ďuriš Nicholsonová

Michal Hvorecký

VO SVETE

Emma Buntonová , anglická speváčka (Baby Spice)	21. januára
Katrín Jakobsdóttirová , islandská politička (premiérka 2017 – 2024)	1. februára
Juval Harari , izraelský historik a spisovateľ	24. februára
Reese Witherspoonová , americká herečka	22. marca
Jennifer Capriatiová , americká tenistka	25. marca
Vladimír Kličko , ukrajinský boxer	25. marca
Cillian Murphy , írsky herec	25. mája
Alexej Navalnyj , ruský opozičný aktivista (†16. 2. 2024)	4. júna
Patrick Vieira , francúzsky futbalista, tréner	23. júna
Ruud van Nistelrooy , holandský futbalista, tréner	1. júla
Diane Krugerová , nemecká herečka a bývalá modelka	15. júla
Benedict Cumberbatch , britský herec	19. júla

Emma Buntonová

Juval Harari

Reese Witherspoonová

Patrick Vieira

Tatjana Lebeděvová , bývalá ruská atlétka, trojskokanka a diaľkarka	21. júla
Juanito , španielsky futbalista	23. júla
Judit Polgárová , maďarská šachistka	23. júla
Audrey Tautou , francúzska herečka	9. augusta
Abiy Ahmed , etiópsky politik, držiteľ Nobelovej ceny mieru (2019)	15. augusta
Sal Khan , zakladateľ vzdelávacieho projektu Khan Academy	11. septembra
Elīna Garanča , lotyšská mezzosopranistka	16. septembra
Ronaldo , brazílsky futbalista	22. septembra
Ramzan Kadyrov , čečenský politik	5. októbra
Ryan Reynolds , americký herec	23. októbra
Virginie Ledoyenová , francúzska herečka	15. novembra
Anna Farisová , americká herečka	29. novembra

Benedict Cumberbatch

Judit Polgárová

Ronaldo

Audrey Tautou

OHNIVÝ (ČERVENÝ) DRAK

31. JANUÁR 1976 – 17. FEBRUÁR 1977

Rok Draka býva nabitý udalosťami. Často sú to však skôr akési varovné otrasy pred veľkým zemetrasením, ktoré má prísť až neskôr – ako keby stúpalo napätie, „kým sa niečo stane“. Na svetlo sa dostávajú veci, riešenie ktorých sa potom už udeje samospádom.

Rokom Draka bol aj rok 1988, 2000 a tiež 2024 (s prívlastkami zemský, kovový, drevený). Ten ohnivý je zo všetkých najdivokejší. Všetko akoby naberalo na sile. Urýchľujú sa trendy. Ľudí sa v tomto roku zmocňuje prehnaný optimizmus a majú väčší sklon podstupovať riziká. Zatiaľ posledným rokom Ohnivého draka bol rok 1916.

POVAHA

V čínskom poňatí je Drak vznešená bytosť, symbol moci, prosperity a veľkorysosti. Býval spájaný s cisárskym majestátom. Je to možno najsilnejšie znamenie čínskeho zverokruhu. Ohnivý drak je jedným slovom impozantný. Ľudia narodení v tomto znamení sú obdivovaní aj obávaní. Tešia sa spravidla veľkému rešpektu. Ale nevychádza sa s nimi ľahko. Ohnivý drak je pripravený meniť svet a beda tomu, kto mu skríži cestu. Je nezastaviteľný. Vníma len veľké veci. Detaily ho nezaujímajú – o tie sa vždy niekto postará. A čo je čo, určuje sám. Vďaka tomuto nadhľadu reaguje efektívne, s ľahkosťou nachádza atypické riešenia. Logiku v tom nehľadajte. Človek narodený v tomto znamení potrebuje priestor. Je bytostne nezávislý. Možno aj preto sa paradoxne dokáže veľmi dobre prispôbiť okolnostiam.

Je oportunist? Má špeciálnu schopnosť využívať svoje prostredie a získavať pomoc tých správnych ľudí. Extrémne rýchlo sa učí a jeho vodcovské schopnosti sú nepopierateľné. Nemusí to byť žiadny génius, napriek tomu sa mu väčšinou darí dosiahnuť úspech. Ide za ním s nasadením všetkých prostriedkov. Je to extrovert, priamy, bezprostredný a impulzívny. Občas koná bez uváženia. Plánovanie nie je jeho silná stránka. Jeho sebaistota je takmer absolútna. Chyby v úsudku nepripúšťa – a niekedy na to dopláca. Ohnivý drak sa nerád háda, ale neznáša, keď sa mu odporuje. Patrí k tým, ktorých problémy a odpor vybičujú k ešte väčšiemu úsiliu o ich prekonanie. „Nie“ pre neho nie je odpoveď.

Ohnivý drak nie je diplomat. Sú to najviac súťaživí príslušníci tohto znamenia, sú ambiciózni a túžia po moci. Drak si berie veci osobne a nerád sa vzdáva dosiahnutého postavenia. Ak nejde všetko podľa jeho predstáv, reaguje zúrivo a impulzívne. Kritiku znáša zle. Sám vie všetko najlepšie... Tento druh temperamentu spôsobuje, že Ohniví draci sú nepredvídateľní, a niekedy je tento temperament prekážkou ich úspechu a kameňom úrazu pri budovaní vzťahov.

RODINA A VZŤAHY

V láske je Ohnivý drak skôr pasívny, ako keby mu nezáležalo na tom, či niekoho získa. Títo ľudia sú si vedomí svojich kvalít a často žijú s pocitom, že sú stredom sveta. Na druhej strane sú veľmi žičliví, milí a veľkorysí, takže o potenciálnych partnerov nemajú núdzu. Na manželstvo príliš nemyslia, trávajú mnoho času v spoločnosti. Často dávajú prednosť práci a kariére a sex ich príliš nezaujíma, aj keď sa hlavne v prípade Ohnivého draka môže vyskytnúť aj opačný extrém. Vo vzťahoch bývajú skôr tými, ktorí odchádzajú, než kto je opúšťaný.

Ohnivý drak je citovo založený, ale zároveň praktický, metodický a zodpovedný. Bývajú to dobrí priatelia a svojim blízkym prinášajú šťastie. Ak sa ženia a vydávajú, väčšinou je to neskôr, často až v strednom veku. Po svadbe

sa usadia. Nie sú však rodinne založení. Domácnosť Ohnivého draka príliš nebaví, ale väčšinou sa aspoň snaží, robí, čo môže.

Muž dokáže urobiť dobrý dojem. Je pozorný k ženám – hlavne k tej, ktorá ho zaujme. Je cieľavedomý, vytrvalý a vášnivý. V konverzácii je zábavný a bystrý. Nešetrí na svojej priateľke.

Žena narodená v tomto znamení je sebaistá, pozná svoju cenu a očakáva rešpekt. Nie je obzvlášť spoločenská, dokáže si však získať užitočných priateľov. V živote je zvyknutá bojovať, vie, že nič nedostane zadarmo, ale vzťahy si stráži. Vie, čo chce a nie je ochotná predstierať city, ktoré nemá. Je nezávislá a mužov ako oporu nepotrebuje. To oni sa musia snažiť. Platí na ňu veľkorysosť. Nejde jej o peniaze, tie si dokáže zarobiť sama. Nikdy sa nebude vydávať, len aby sa zabezpečila. Ako žena a matka sa vynasnaží urobiť pre svoju rodinu všetko, teší ju starať sa o domácnosť a kŕmiť svojich blízkych.

Draci nie sú „domáce“ bytosti. Musia byť tam, kde môžu nájsť obdivovateľov. Ich domov ale odráža ich osobnosť – býva pohodlne zariadený, prevládajú jasné farby.

Ideálnymi partnermi sú pre nich podľa čínskeho horoskopu Fénix (Kohút) alebo Opica a tiež Potkan. Veľmi dobre môžu spolu fungovať aj dvaja Draci.

Gregory Peck

François Mitterrand

Walter Cronkite

Sal Khan

PRÁCA A KARIÉRA

Ľudia narodení v tomto znamení očakávajú, že budú úspešní vo všetkom, čo robia. Sú perfekcionisti a bývajú inteligentní, takže je to aj dosť pravdepodobné. Nevzdávajú sa.

Vyhľadávajú výzvy. Často majú neuveriteľnú odvahu. Riziko ako keby im neprekážalo, vrhajú sa doň bez rozmyslu a idú si po víťazstvo. Ľahko so sebou strhnú aj ďalších a dokážu ich presvedčiť, aby pre nich pracovali. Ostatní za nimi idú, pretože ich dynamika a odvaha ísť po nevychodených cestách je strhujúca. Vzbudzujú rešpekt, bez toho, aby si ho museli vynucovať. Väčšinou ich viac zaujíma ich práca než čokoľvek iné. Sú vysoko motivovaní. Sú stopercentne odhodlaní uspieť a zariadiť si pohodlný život. Ak sa narodí do skromných pomerov, väčšinou sa z nich vlastným úsilím dostanú a zbohatnú. Finančná gramotnosť síce nie je ich silná stránka, ale mávajú šťastie.

Niekedy môžu pôsobiť ako bezohľadní tyrani, ale majú len vysoké nároky na seba aj ostatných. Možno to tak nevyzerá, ale myslia to dobre, čo sa prejaví aj vo chvíľach, keď niekto potrebuje pomoc. Budú prví, kto príbehne a účinne ju poskytne. Rovnako tak tí, ktorým sa deje nespravodlivosť, môžu počítať s ich podporou.

Sú zvyknutí rozkazovať. Je im proti srsti prijímať rozkazy. Musia ale pochopiť, že niekedy je treba viac trpezlivosti, tolerance a ochoty počúvať.

Ohnivý drak, na rozdiel od iných, musí byť v centre diania. Nedokáže byť v pokoji. Dobré sa uplatní v oblastiach ako politika či právo, láka ho tiež medicína a veda všeobecne. Aj v takých prípadoch potom okrem svojho povolania potrebuje vo voľnom čase robiť niečo, v čom sa môže uplatniť jeho kreativita. Nápadne veľa Ohnivých Drakov sa vyskytuje medzi slávnymi hercami, novinármi a fotografmi.

ZDRAVIE

Vážnejšie zdravotné problémy sa ľuďom narodeným v tomto znamení vyhýbajú. Môže ich trápiť slabšia imunita. A môžu ich dobehnúť dôsledky nezdravého životného štýlu. Ale hovoriť Ohnivému drakovi, aby zmenil trebárs stravovacie zvyklosti, je ako hádzať hrach na stenu.

MENŠINOVÉ ZNAMENIE ZELENÝ ZAJAC

Tí, ktorí sa narodili pred 31. januárom, sú ešte v znamení Zeleného (Dreveného) Zajaca. Zelený Zajac je veselý, zdanlivo krehké a bezbranné stvorenie. Neprejavuje sa príliš a keď, tak veľmi obozretne. Je ostražitý, „počuje trávu rásť“. Vyhýba sa agresívnym ľuďom. Je rodený diplomat. Nemá rád konfrontáciu a nerobí mu problém ustúpiť. Vie presne, kde sa pre neho končia kompromisy. Ak má však brániť svoju rodinu, jeho odvaha nepozná hranice.

Pôsobí trochu nerozhodne, ale vzbudzuje dôveru. Ľudia sa mu chodia zdôverovať. On sám to nerobí, ako každý Zajac si veľmi stráži svoje súkromie. Nerád rozpráva o sebe. Väčšinou si to nikto ani nevšimne.

Bezpodmienečne potrebuje mať svoju noru. Domov je pre neho spôsob, ako uniknúť pred svetom. Je opatrný vo vzťahoch, vie o sebe, že ľahko podlieha

Ľuboš Bartečko

Róbert Jakab

Veronika Remišová

Zuzana Belohorcová

zvodom, a tak sa môže stať, že zostáva dlho sám. Ale je vyslovene rodinný typ.

Dobre sa s ním spolupracuje. Vyhovuje mu skôr úloha sivej eminencie než šéfa. Je prispôsobivý. Problémy sa snaží riešiť a predvídať. Nemá rád prekvapenia, ale zmeny vyhľadáva. Zelený Zajac je aktívny, živý, kreatívny a cieľavedomý, žičlivý. Je súťaživý, ale nesnaží sa dosiahnuť úspech na úkor ostatných. Má sociálne cítenie a zmysel pre detaily, empatiu. Je akčný a podnikavý a na rozdiel od iných Zajacov môže uspieť aj v podnikateľskej oblasti. Máva rozsiahle spoločenské kontakty a dokáže s nimi pracovať. Mal by však starostlivo rozlišovať, s kým sa stýka.

Mal by si tiež dať pozor na svoj sklon k nezdravému stravovaniu. Zradné môžu byť psychické problémy – nie je z tých, ktorí by dokázali požiadať o pomoc. Zelenému Zajacovi trvá často dlhšie, kým nájde „svoju parketu“. V mladosti experimentuje, často sa pokúša uplatniť aj v umeleckých odvetviach. Úspech a bezpečné ukotvenie prichádza často skôr až v strednom veku. Potom žije pohodlne podľa svojich predstáv a obklopený ľuďmi, akých potrebuje.

Adele

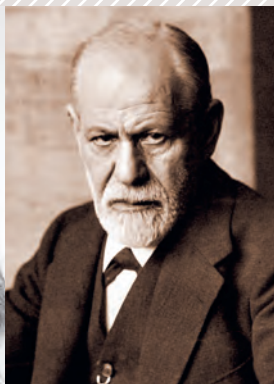
Jehudi Menuhin

Raquel Welchová

Sigmund Freud

KULTÚRA

FILM

Miloš Forman má Oscara – za film, ktorý nemôžeme vidieť. Hitom letných kín je u nás *Léto s kovbojem*. A *Čelisti*. Premiéru má *Marečku, podejte mi pero*. Do kín ide tiež Menzelova „chalupárska komédia“ *Na samotě u lesa*. Věra Chytilová nakrúca *Hru o jablko*. Televízia uvedie seriál *30 případů majora Zemana*, pripravuje sa *Žena za pultem* a *Nemocnice na kraji města*. Louis de Funès vystrája v komédii *Křídýlko nebo stehýnko* a akýsi Sylvester Stallone nakrúti film o neúspešnom boxerovi. *Rocky* zarobí 55 miliónov dolárov.

Stav československej kinematografie v prvej polovici 70. rokov je alarmujúci. „Hovorilo sa tomu riadené hospodárstvo. Dôležitejšie ako kvalita bolo dodržiavať plán, rozpočet a ostatné ukazovatele. Ešte dôležitejšie však bolo nájsť, kde sa môže ušetriť. Na to boli vypísané prémie. A tak sa stalo, že cieľom barrandovských tvorcov nebolo nakrúcať dobré filmy, ale plniť tie ukazovatele, z ktorých plynuli prémie. Niektorým to tak vyhovovalo... František Vlácil rozvíjal raz teóriu, že by sa vyplatilo film pripraviť, zostaviť štáb, odísť na nakrúcanie, nenatočiť ani meter a vrátiť sa bez filmu,“ napíše režisér Jiří Menzel vo svojej spomienkovej knihe *Rozmarná léta*. Mnoho režisérov navyiac v posledných rokoch nesmeli prekročiť prah barrandovských štúdií – a aj to niektorým ich kolegom vyhovovalo. A do toho príde bomba.

OSCARY PRE FORMANA

29. marca sa v Los Angeles udeľujú tradičné ceny Akadémie filmového umenia a vied. Všetkých päť Oscarov v hlavných kategóriách (za film, réžiu, scenár, mužskú a ženskú hlavnú úlohu) si odnesie film ***Prelet nad kukučím hniezdom*** režiséra Miloša Formana.

Na začiatku bola kniha. Román neznámeho autora, študenta Stanfordskej univerzity Kena Keseyho, ktorý si na štúdium zarábala ako nočný vrátnik v blázinci, sa stal okamžite bestsellerom. Príbeh írskoho bitkára a hazardného hráča McMurphyho, ktorý sa v ústave stretne s neobmedzenou mocou v osobe vrchnej sestry Ratchedovej, vo Formanovom spracovaní funguje záhadným spôsobom.

Sám je prekvapený. „Prečo je film taký úspešný – u divákov, u kritiky, pri pokladniciach? Zrejme je v ňom niečo, čo ľudí zaujalo. Všade. Niečo, čo radi počujú a vidia. Nechcem, neviem to analyzovať, neviem dnes viac, ako som vedel, keď som začal nakrúcať. Toto jednoducho nikto netušil. Čo sa s filmom deje, presiahlo o päťsto až šesťsto percent aj najoptimistickejšie prognózy po úspešnej premiére na jeseň. Napríklad, v Japonsku sa film na druhý deň po tamojšej premiére hral v kine, ktoré bolo vypredané na stošesťdesiat percent. Čo to je, ako to vyzerá? Vôbec si to neviem predstaviť.“

„Milošov Oscar mal pre mňa kurióznou bodku. Hneď prvé dni po udeľovaní Oscarov si ma pozval Puršov námestník Milan Lajčiak. Bol to neodolateľný rozhovor. Po krátkych okoloch ma jednoducho vyzval, aby sme čo najskôr

nakrútili ďalší film, ktorý získa pre našu socialistickú republiku ďalšieho Oscara. ... Za nič na svete som mu nedokázal vysvetliť, že to nie je také jednoduché. Moje rozpaky bral ako pokus sabotovať jeho nápad, ako vrátiť socialistickej kinematografii prestíž, ktorú Formanov kapitalistický triumf umenšil," napíše neskôr Jiří Menzel.

(Jiří Purš bol v rokoch 1969 – 1987 ústredným riaditeľom Československého filmu.)

A ZATIAĽ V ČESKOSLOVENSKU

Pacho, hybský zbojník

Režisér Dušan Hanák nakrúca film **Ružové sny** (*Zamilované sny*), ktorý síce oficiálne vyjde až v roku 1977, ale vzniká v roku 1976. Je to prvý stredoeurópsky hraný film, v ktorom ústredná postava patrí rómskej komunite – s citlivým a poetickým prístupom, režírovaný pod tlakom normalizačných podmienok .

Martin Ťapák nakrúca parodickú verziu Jánošíkovej legendy – satirický a ľudovo

ladený film **Pacho, hybský zbojník**. Film si okamžite získa obrovskú popularitu.

Prichádzajú ústupky. Jiří Menzel v roku 1974 nakrútil film *Kdo hledá zlaté dno*. Pôvodne to mal byť film o stavbe ropovodu. Nakoniec bol o Dalešickej priehrade. A o tom, či má človek žiť „ako darebák, alebo ako slušný človek“. Vďaka tomuto filmu môže potom znovu pracovať. „Mal som dve možnosti. Buď nerobiť nič a nechať voľné pole Sequensom a Balíkom, alebo sa ponížiť. Ponížil som sa a za to som musel čeliť výčitkám, že som sa dopustil budovateľského filmu, hoci film budovateľský nie je. Kto si myslí, že som vytvoril režimu poplatný film, mal by sa naň najskôr pozrieť. (...) Už v čase jeho vzniku mnohých ľudí netrápil jeho obsah, ale skutočnosť, že sa držiteľ Oscara nechal ponížiť a nakrútil film, ktorý nebol prorežimný, ale nemohol režimu vadiť. Film o cene ľudskej práce.“

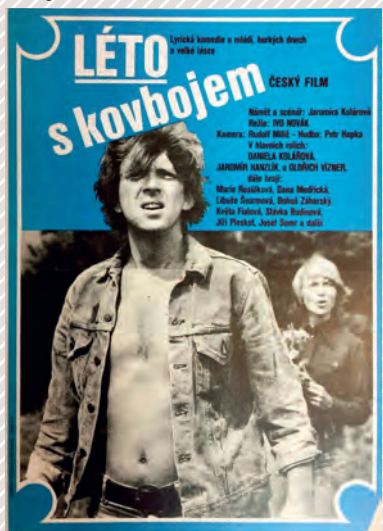
NORMALIZAČNÉ KOMÉDIE

Po nedávnom úspechu filmových komédií *Jak utopit dr. Mráčka* alebo *Jáchyme, hoď ho do stroje*, prichádzajú ďalšie. Tieto „normalizačné komédie“ sú ako zrkadlo spoločnosti často rovnako neúprosné, ako filmy „novej vlny“ zo 60. rokov. Niektorým kritikom to aj dochádza. Ale celkovo je to pre stranu a vládu prijateľnejšie. A pre väčšinu divákov tiež.

Léto s kovbojem. „Poznám všetky kravy na okolí, ale vás som tu ešte nevidel!“ Hitom leta je romantická komédia s Jaromírom Hanzlíkom a Danielou Kolářovou. „Humor tejto prázdninovej komédie je ľudský, pôvabný, priam hrejivý,“ napíše kritik časopisu *Scéna*. V tom istom roku sa študent dokumentárnej tvorby na FAMU Viktor Polesný rozhodne o Hanzlíkovi, vychádzajúcej hereckej hviezde, nakrútiť školský film. Vráti sa k nemu po štyridsiatich šiestich rokoch. Televízny dokument *Léta s Jaromírom Hanzlíkem* bude mať premiéru v roku 2023, keď herec oslávi sedemdesiate piate narodeniny.

Marečku, podejte mi pero! Oldřich Lipský nakrúti komédiu podľa scenára Zdeňka Svěráka a Ladislava Smoljaka. Josef Abrahám, Iva Janžurová, Jiří Schmitzer, Josef Kemr, ale hlavne Jiří Sovák ako postarší majster vo fabrike

Plagát k filmu

L. Smoljak a Z. Svěrák vo filme *Marečku, podejte mi pero!*

na poľnohospodárske stroje, ktorého nútia, aby si urobil maturitu. A veľa hlášok. „Nepotešil ste ma, chlapče, ani ja vás nepoteším...”

Kritika je znechutená. Filmu je vyčítaná okrem iného neúcta „k ľuďom, ktorí po zamestnaní ešte študujú”. A hlavne má v žalúdku autorov scenára. „Lacný úspech filmu Jáchyme, hoď ho do stroje zrejme autorskú dvojicu natoľko uspal, že vo filme *Marečku, podejte mi pero* stratila sebakontrolu a preto film dopadol horšie, ako sme očakávali. ... Množstvo vtipných postrehov zo života, komediálne zveličenie a herecké výkony (s výnimkou hercov Divadla Járy Cimrmana) určite patria medzi pozitíva tohto filmu, ale... Tento fakt nás nemôže uspokojiť,” napíše kritik časopisu *Scéna*.

Na samotě u lesa. Do kín ide „chalupárska komédia” Jiřího Menzela, rovnako podľa scenára Svěráka a Smoljaka. Pražská rodina hľadá domček na vidieku. Do úlohy deda Komárka si režisér presadí Josefa Kemra (54). „Pán Kemr bol tvrdošijným veriacim a mal preto časovo neobmedzený dištanc. Po zložitých rokovaniach mi ho nakoniec povolili. Podarilo sa mi presvedčiť riaditeľa Purša, že žiadny iný český herec okrem Josefa Kemra nevie zaobchádzať s kosou,” napíše po rokoch Jiří Menzel. „Kúsok vedľa Počepis sme našli krásnu samotu, ktorú sme mohli premeniť na chalupu deda Komárka. Odvšivili sme ju a takmer celý film sme v nej nakrútili.”

Zíttra to roztočíme, drahoušku...! Komédia režiséra Petra Schulhoffa o susedských vzťahoch dvoch rozhádaných manželských párov. Dvojice Kopecký – Zázvorková a Janžurová – Peterka sú skvelé. Aj tu sa pod fasádou „normalizačných komédií” skrýva mnohé o povahe ľudí a atmosfére tej doby.

Parta hic. Hynek Bočan točí komédiu o tom, ako prinútiť baníkov, aby pili mlieko. Regina Rázlová ako závodná lekárka na šachte Mier a partia baníkov, ktorých hrajú Vladimír Menšík, Jan Skopeček, Josef Kemr, Josef Dvořák, Ivan Vyskočil, Petr Nárožný, Jiří Krampol... Hudbu zložil Ladislav Štáidl a pieseň Vůně mléka spieva Karel Gott. Bočan tento film nakrúcať nechcel, ale presadil si „svojich” hercov. Film pôjde do kín v lete 1977.

Nakrúca sa komédia **Což takhle dát si špenát**. Dokončená je v novembri, premiéra bude o rok neskôr. A vzniká aj ďalšia sci-fi komédia, **Zíttra vstanu a opařím se čajem**. Tá bude mať premiéru v lete na budúci rok.

JIŘÍ MENZEL

„Nemal som čo robiť. Žil som krásny život ako dôchodca. Ráno mi mamička priniesla raňajky do postele a ja som potom v nej zostal celý deň. Len som čítal a počúval rádio. Zatvoriť ma nemohli, nebol na to dôvod, vyhodiť zo štúdia tiež nie. Nemali k dispozícii žiadnu právnu kľučku. Nemal som existenčné problémy. Z Barrandova mi chodil mesačný plat, asi taký veľký, aký mali predavačky v Kotve, tisícristo tridsať korún. Rovnakú čiastku som bral v podstate každý mesiac až do polovice osemdesiatych rokov. Bol som priveľmi nafúkaný na to, aby som sa ponížoval žiadosťou o zvýšenie základného platu. Stačilo mi to. Nebolo za čo míňať peniaze. Nájomné bolo v tom čase malé, býval som s rodičmi, benzín bol neuveriteľne lacný,“ popisuje Jiří Menzel svoj vtedajší život v knihe *Rozmarná léta*.

Situácia sa pomaly mení. Do kín ide Menzelov nový film ***Na samotě u lesa***. V budúcom roku sa do distribúcie dostane aj hudobná komédia ***Třicet panen a Pythagoras***, v ktorej hrá hlavnú úlohu a ktorá je od roku 1973 nežiadúca. A Věra Chytilová mu ponúkne rolu vo filme ***Hra o jablko***.

HRA O JABLKO

Režisérka Věra Chytilová po siedmich rokoch, keď točila len reklamu a dokumenty, nakrúca celovečerný film. Barrandovské vedenie scenár zamietlo, ale produkcie sa ujal Krátky film Praha. Podľa Chytilovej má film „ukázať nebezpečenstvo, spočívajúce v našom nezodpovednom prístupe ku skutočnosti“ a varovať pred tým, že „následky akýchkoľvek našich činov dopadnú na našu hlavu, a to aj vtedy, keď sa všetko začína ako hra.“ V hlavných úlohách sa okrem Jiřího Menzela objaví Dagmar Bláhová, Jiří Kodet alebo Evelyn Steimarová.

Premiéra bude vo februári 1978. V Prahe bude film neprístupný do 18 rokov a v južných Čechách sa nebude premietiť vôbec. Napriek tomu to bude jeden z najnavštevovanejších československých filmov.

Věra Chytilová

VĚRA CHYTILOVÁ

„Súdrhovia hore pochopili, že im Balíci, Sequensovia a ďalší robia svojimi filmami hanbu a že je trochu luxus nechať kvalifikovaných ľudí bez práce. A tak nám dali príležitosť. Hynek Bočan mohol natočiť film o brigáde socialistickej práce. Jaromil Jireš o stavbe metra a podobne. Věra Chytilová mala natočiť niečo o problémoch pôrodnosti,“ píše Jiří Menzel vo svojej spomienkovej knihe. „Nebola by to ale Věra, aby si úlohu neprebrala po svojom. Scenár o problémoch pôrodnice, ktorý jej dali, si úplne prepísala, a to tak

dobro, že ho Toman odmietol. Nezlučoval sa vraj so socialistickou morálkou. Riaditeľ Krátkeho filmu Pixa ho od Barrandova kúpil a Hra o jablko sa nakrúcala tam.“ Hlavnú mužskú úlohu ponúkla Menzelovi.

„Prežil som niekoľko týždňov pod jej vedením. Bola úžasná! Systém jej práce – ako zaobchádza s hercami, ako s kameramanom, ako sa rozhoduje na pláci – bol celkom iný ako môj a musel som ju obdivovať. Ako človeka, ktorý je na celý deň vykoľajený, keď musí ísť na poštu alebo zísť do servisu, ma to zahabovalo. Věra mala dve malé deti, k celodennému natáčaniu musela navyše stihnúť starosť o rodinu, zaistiť nákupy, riešiť problémy s chorou mamičkou, manželskú krízu. Všetko to dokázala zvládnuť a ešte nakrútila jeden zo svojich najlepších filmov.“

Ani potom sa ťažkosti neskončili. Vedeniu Krátkeho filmu prekážali realistické zábery pôrodu. Chytilová však trvala na tom, že tam musia byť, Pixa ale tiež neustupoval. „Vznikla scéna, ktorá vyvrcholila tým, že pani režisérka ležala na podlahe, nohy a ruky hore a jačala, že si dielo nenechá pokaziť. Pixa jej pomohol vstať, sadol si so strihačkou a vystrihol to, čo si myslel, že je správne. Nakoniec – bol schvaľovateľom diela. A ona to prijala.“

Ale ani to ešte nebol koniec. Premiéra v Kine 64 U hradeb síce bude, ale potom film stiahnu. Vraj protestovala stranícka organizácia filmárov. Potrvá ďalšie dva roky, kým si režisérka vybojuje, aby šiel do kín, a aj to len niekde...

ĎALŠIE NOVÉ ČESKOSLOVENSKÉ FILMY

Dým bramborové natě. Režisér František Vlácil si do úlohy starého lekára Meluzína vyvzdoruje Rudolfa Hrušínského. Úspešný pražský doktor opustí svoju kariéru a odchádza na vidiek, aby sa vrátil „k sebe, k tomu, čo bol alebo čo ešte je“...

Marta Vančurová

Den pro mou lásku. Psychologická dráma Juraja Herza podľa scenára Markéty Zinnerovej. V hlavných úlohách Vlastimil Harapes a Marta Vančurová. Hudba Petr Hapka.

Rozdelení. Dej filmu režiséra Dušana

Trančíka sa odohráva v prostredí poznačenom spoločenskými zmenami a vnútornými napätiami. Postavy sú postavené pred otázky zodpovednosti, viny a možnosti zmierenia. Hoci sa film odohráva v konkrétnom čase a priestore, jeho témy sú univerzálne – odcudzenie, hľadanie blízkosti a boj so sebou samým. Hlavné postavy si zahrali Juraj Kukura, Vlado Müller, Eva Kristínová, Július Pántik. Film zaujal kritikov pre svoj umelecký prístup a herecké obsadenie. Hoci nezískal masovú popularitu ako ľahšie žánrové tituly, stal sa dôležitým príspevkom k diskusii o podobe slovenského filmu v období normalizácie.

Keby som mal dievča. Film režiséra Štefana Uhra, ktorý sa sústreďuje na dospievanie, prvé lásky a náročnú cestu hľadania vlastného miesta

Plagát k filmu

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Můj rok 1976***.

Pokud se Vám ukáзка líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.